

Styrelsehandling nr 11

Datum: 2020-05-10

Diarienummer: EH 2021-0073

Handläggare: Erik Windt Wallenberg

Telefon: 031-707 70 02

E-post: erik.windt.wallenberg@egnahemsbolaget.se

Säkerhetsrapport 2020

Informationsärende

Styrelsen Göteborgs Egnahems AB

Informationsärendet består av en Säkerhetsrapport för 2020

Sammanfattning

Årets rapport har utvecklats i samverkan med övriga bolag inom Framtiden-koncernen. Den omfattar följande områden; Personsäkerhet, Fysisk säkerhet, Informationssäkerhet, Incident- och krisberedskap samt Civilt försvar.

Göteborgs Egnahems AB:s inriktning inom säkerhetsområdet innebär att vi ska skydda bolagets olika värden så som resurser och tillgångar genom att ha goda rutiner och god förmåga att förebygga och förhindra händelser samt att agera vid alla former av incidenter. Bolaget ska även ha goda rutiner för att uppnå kraven i lagar, förordningar, föreskrifter och Göteborgs stads riktlinjer.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Samverkan med de fackliga krävs ej i detta ärende.

Bilagor

1. Ärende 11) Rapport Säkerhetsrapport 2020

Ärendet

Ärendet består i att informera styrelsen om det säkerhetsarbete som förekom på Egnahemsbolaget under 2020.

Beskrivning av ärendet

Säkerhetsrapporter skrivs årsvis med syfte att sammanställa Egnahemsbolagets säkerhetsarbete.

EGNAHEMSBOLAGET

HJÄRTAT I GÖTEBORG SEDAN 1933

SÄKERHETSRAPPORT

Göteborgs Egnahems AB 2020

Sammanfattning

Årets rapport har utvecklats i samverkan med övriga bolag inom Framtiden-koncernen. Den omfattar följande områden; Personsäkerhet, Fysisk säkerhet, Informationssäkerhet, Incident- och krisberedskap samt Civilt försvar.

Göteborgs Egnahems AB:s inriktning inom säkerhetsområdet innebär att vi ska skydda bolagets olika värden så som resurser och tillgångar genom att ha goda rutiner och god förmåga att förebygga och förhindra händelser samt att agera vid alla former av incidenter. Bolaget ska även ha goda rutiner för att uppnå kraven i lagar, förordningar, föreskrifter och Göteborgs stads riktlinjer.

Bolaget ska ha ett väl avvägt försäkringsskydd för att skydda bolagets egendom inom rimliga gränser.

Innehåll

SAMMANFATTNING	1
INLEDNING	3
1 PERSONSÄKERHET	4
Kravbild, inledning	4
Åtgärder under 2020	5
Behov, planer framåt, På G, Plan 2021	5
Bedömd risknivå för personsäkerhet	5
2 FYSISK SÄKERHET	6
Kravbild, inledning	6
Övrigt	6
Försäkringar – Göta Lejon	6
Åtgärder under 2020	7
Behov, planer framåt, plan 2021	7
Bedömd risknivå för fysisk säkerhet	7
3 INFORMATIONSSÄKERHET	8
Kravbild, inledning	8
Åtgärder under 2020	9
Behov, planer framåt, Plan 2021	9
Bedömd risknivå för Informationssäkerhet	9
4 INCIDENT- OCH KRISBEREDSKAP, CIVILT FÖRSVAR	10
Kravbild, inledning	10
Civilt Försvar	11
Åtgärder under 2020	11
Behov, planer framåt, Plan 2021	12
Bedömd risknivå för Incident och Krisberedskap, Civilt försvar	12

Inledning

I enlighet med Göteborgs stads säkerhetspolicy ska säkerhet vara en del av verksamhetens riskhantering och kan beskrivas som förmågan att upprätthålla en definierad risknivå. Säkerhetsarbetet ska vara långsiktigt, kontinuerligt och omfatta alla delar av verksamheten. Arbetet ska bedrivas med utgångspunkt från kontinuerliga riskanalyser och med tyngdpunkt på förebyggande aktiviteter.

Hantering av säkerhetsrisker omfattar de samordnande aktiviteter som genomförs för identifiering, analys, utvärdering, behandling, övervakning och granskning av säkerhetsrisker. Hantering av säkerhetsrisker ska vara en del i beslutsfattandet vid prioritering och val av olika handlingsalternativ för att uppnå verksamhetens mål eller säkerställa verksamhetens förmåga att utföra sitt uppdrag.

Styrelsen är ansvariga för säkerheten inom verksamheten. Bolagsledningen ska genom tydlig inriktning och fördelning av ansvar engagera sig i verksamhetens säkerhetsarbete samt minst årligen följa upp att säkerhetsnivån är acceptabel med återslag till Styrelse. Bolagschef ska utse en säkerhetschef med befogenhet att vara drivande och hålla ihop, initiera och genom stöd och uppföljning utveckla säkerhetsarbetet. Organisation, delegation, beslut, planer och åtgärder beträffande säkerhetsarbetet ska dokumenteras.

Alla medarbetare ska fortlöpande ges utbildning i förhållande till sitt ansvar och sina arbetsuppgifter för att förstå hur säkerhetsarbetet fungerar. Alla medarbetare ska aktivt arbeta för ökad säkerhet och ta ett ansvar för att säkerheten fungerar samt informera om upptäckta brister.

Målet med Göteborgs Egnahems AB:s säkerhetsarbete är att minska risken för att oönskade negativa händelser inträffar samt om så ändå sker minimera konsekvenserna för människor, egendom och miljö.

Denna säkerhetsrapport är en sammanställning av Göteborgs Egnahems AB:s säkerhetsarbete under 2020 och innehåller bedömningar avseende säkerhetsnivån inom de fyra olika delområdena Personssäkerhet, Fysisk säkerhet, Informationssäkerhet och Incident- och krisberedskap (/Civilt försvar).

1 Personssäkerhet

Kravbild, inledning

I Göteborgs stad finns riktlinjer för personssäkerhet och till dessa finns även råd. Riktlinjerna utgår från stadens säkerhetspolicy och konkretiserar personssäkerhetsområdet. De relevanta krav som finns i stadens styrande dokument och berör vår verksamhet har inarbetats i Framtiden-koncernens styrdokument för personssäkerhet.

Inom Framtiden-koncernen finns gemensamma anvisningar gällande personssäkerhet. Det primära syftet med dessa anvisningar är att skapa förutsättningar för en säker och trygg arbetsmiljö för koncernens alla medarbetare avseende potentiella hot- och våldssituationer. Dessa anvisningar tydliggör Framtiden-koncernens förhållningssätt avseende hot och våld, vidare beskrivs koncernens arbetssätt i en personssäkerhetsprocess och hur den avser att fungera före, under och efter potentiella eller inträffade hot- och våldssituationer.

Personssäkerhetsarbetet utgår från gemensamma och övergripande förhållningssätt som ska genomsyra alla delar i verksamheten;

- *Nolltolerans* – alla former av trakasserier, hot och våld och otillåten påverkan är helt oacceptabelt, ingen personal ska behöva utsättas för detta i sitt tjänsteutövande.
- *Stöd* – alla medarbetare ska erhålla det stöd som den enskilde är i behov av utifrån vad som inträffat.
- *Rapporteringsskyldighet* – alla händelser/incidenter/tillbud ska rapporteras och lagöverträdelse ska polisanmälas.
- *Rutiner* – alla ska känna till och känna sig trygga med koncernens förhållningssätt, rutiner och arbetssätt avseende personssäkerhet. Alla rutiner har till syfte att minska risken för att händelser inträffar och i förekommande fall minimera konsekvenserna av inträffade händelser.
- *Ekonomi* - alla medarbetare ska hållas ekonomiskt skadeslösa för händelser kopplade till det egna tjänsteutövandet.

Utöver förhållningssätten består personssäkerhetsprocessen av fyra grundpelare; Kompetens/Utbildning, Riskanalyser, Åtgärdsprogram och Incidentrapporteringssystem (IA).

Tyngdpunkten på arbetet med personssäkerhet ska ligga på att förebygga/förhindra hot- och våldssituationer mot verksamhetens personal. En viktig faktor är att personalen har kompetens och utbildning för att kunna både motverka och hantera de hot- och våldssituationer som uppstår. Löpande genomförs så kallade situationsanpassade riskanalyser inför potentiella och/eller inträffade situationer i syfte att kunna vidta rätt skyddsåtgärder. Utöver detta görs en årlig riskanalys. Den årliga riskanalysen innehåller en genomgång och analys av de senaste 12 månadernas händelser/incidenter kopplade till hot- och våldssituationer.

Alla händelser kopplade till hot och våld kommer tyvärr aldrig att kunna undvikas helt oavsett hur förebyggande verksamheten arbetar. I de händelser som hot och/ eller våld inträffar mot verksamhetens personal gäller att dessa händelser hanteras på bästa sätt. När någon anställd drabbas av en hot- och/ eller en våldssituation ska Framtidkoncernens åtgärdsprogram omgående aktiveras. Alla hot och våldssituationer som inträffar ska rapporteras i koncernens gemensamma incidentrapporteringssystem – IA-systemet. Händelser i IA -systemet ska utredas, åtgärdas och följas upp.

Åtgärder under 2020

- Webbutbildning hot och våld
- Årlig riskanalys avseende hot och våld
- Winningtemp har använts för att ställa frågor kring trygg och säker arbetsplats, med resultatindex på 8,3 (av 10).

Behov, planer framåt, På G, Plan 2021

- Rutin för hot och våld behöver tas fram och kommuniceras ut i bolaget.
- Larmrutinerna behöver uppdateras och kommuniceras i bolaget.

Bedömd risknivå för personsäkerhet

Risken för hot och våld kan aldrig accepteras men med det aktiva arbete som bedrivs löpande, kan personsäkerhetsnivån anses vara acceptabel.

2 Fysisk säkerhet

Kravbild, inledning

I Göteborgs stad finns inga övergripande riktlinjer för fysisk säkerhet som konkretiserar stadens säkerhetspolicy. Det som finns på stadsövergripande nivå är riktlinjer samt ett metodstöd avseende systematiskt brandskydd. Utöver detta finns även stödjande dokument som beskriver rollen som säkerhetschef samt råd avseende trygga, säkra möten och arrangemang.

Med fysisk säkerhet avses den samlade effekten av de skyddsåtgärder inom brand- och tillträdesskydd som förebygger, minskar eller eliminerar risken för skador eller förluster avseende verksamhetens lokaler, utrustning, tillgångar etcetera

Stadens interna fysiska säkerhetsarbete inkluderar flera olika åtgärdsområden såsom att:

- förhindra obehörigt fysiskt tillträde, skador och störningar i våra verksamhetslokaler
- förhindra förlust, skada, stöld eller skadlig påverkan på tillgångar och avbrott i vår verksamhet
- skapa skydd mot naturolyckor (brand, översvämning, oväder etcetera) och olyckor som orsakas av fel i tekniska system eller av mänskliga misstag

Göteborgs stad har ett eget försäkringsbolag som heter Försäkrings AB Göta Lejon. Bolaget försäkrar stadens tillgångar och verksamheter och har ansvaret för skadehantering inom Göteborgs stad. Utöver detta arbetar Göta Lejon även skadeförebyggande. Genom försäkringsvillkoren ställs ett antal olika krav på de försäkrade verksamheterna som vi bedriver. Göta Lejon utför årligen ett antal riskbesiktningar på Framtiden-koncernens fastighetsbestånd som en del i återförsäkringsprocessen.

Övrigt

Inom området Fysisk säkerhet ingår även:

- Områdesskydd som handlar om att fysiskt begränsa tillträde till ett område. Det kan vara bommar, staket och liknande begränsningar.
- Skalskydd som kan delas upp i mekaniskt och tekniskt skydd ofta kopplat till barriärer på en byggnad, en omslutningsytas motståndskraft mot oönskat tillträde och tekniska system som styr tillträde i form av lås och passersystem.
- Intrångsskydd i form av inbrottslarm.
- Trygghetssäkrad fastighet. Koncernen arbetar med att ta fram metod och arbetssätt för att systematiskt trygghetssäkra våra fastigheter.

Försäkringar – Göta Lejon

Under 2020 har en skada anmälts till försäkringsbolaget Göta Lejon. Skadetyper för den anmälda skadan var vatten med en självrisk på 141 900kr.

Några år med stora kostnader för försäkringsskador har resulterat i nya försäkringsvillkor där beloppet för anmälan är höjt till 1 000 000 kr. Skadan anses inte vara anmälningsbar om det finns tidigare tecken på skador på byggnadsdelen eller om berörd del av fastigheten har identifierats med brister eller är föremål för underhåll/ombyggnation. Eventuell följskada på annan del av byggnaden ska dock anmälas. Utsedd skadereglerare bedömer om en skada omfattas av försäkringen och är ersättningsbar samt till vilken grad.

Åtgärder under 2020

Bolaget har anmält en vattenskada under året som gått.

Behov, planer framåt, plan 2021

Då den fysiska säkerheten anses god och inget nytt inom detta området är planerat för 2021.

Bedömd risknivå för fysisk säkerhet

Den fysiska säkerheten bedöms vara acceptabel.

3 Informationssäkerhet

Kravbild, inledning

Göteborgs stads riktlinje för informationssäkerhet syftar till att konkretisera säkerhetspolicyn avseende informationssäkerhetsområdet. Med informationssäkerhet avses att upprätthålla:

- Konfidentialitet - informationstillgångar är tillgängliga endast för behöriga
- Riktighet - informationstillgångar förändras eller påverkas inte oönskat eller utom kontroll
- Tillgänglighet - informationstillgångar kan nyttjas efter behov i förväntad utsträckning och inom önskad tid

Med informationstillgångar avses all information och informationshanterande resurser såsom manuella samt digitaliserade och IT-baserade informationssystem

Riktlinjen beskriver också den grundsäkerhetsnivå som gäller för all informationshantering i Göteborgs stad som blivit klassad i nivå 1 för ett eller flera av skyddsområdena konfidentialitet, riktighet eller tillgänglighet.

För informationshantering som blivit klassad i nivå 2 och som därmed har ett utökat skyddsbehov ska kompletterande åtgärder införas. Dessa skyddsåtgärder utformas specifikt och återfinns inte i stadens riktlinje.

För information som klassats i nivå 0 avseende alla de tre skyddsområdena konfidentialitet, riktighet eller tillgänglighet finns inga stadsövergripande krav på skyddsåtgärder.

Områden som stadens riktlinje för informationssäkerhet behandlar är följande:

- Klassning av information
- Hantering av informationstillgångar
- Personalresurser och säkerhet
- Fysisk och miljörelaterad säkerhet
- Styrning av kommunikation och drift
- Styrning av åtkomst
- Anskaffning, utveckling och underhåll
- Hantering av incidenter
- Kontinuitetsplanering i verksamheten
- Uppföljning av säkerhetsnivå

Med hjälp av ett systematiskt informationssäkerhetsarbete kan verksamheten säkerställa att information och tjänster som tillhandahålls är tillgängliga för de som ska ta del av dem samtidigt som de är skyddade från obehörig åtkomst och påverkan.

Göteborgs stad har även ett antal styrande regler inom informationssäkerhetsområdet så som:

- Regler för IT-användare
- Regler för epost
- Regler för chefers informationssäkerhetsansvar
- Regler för driftsdokumentation

Utöver detta så finns en stor mängd med stöddokument inom området i form av råd och metodbeskrivningar.

Åtgärder under 2020

- Ny teknik för fjärrinloggning med tvåfaktors-autentisering, VPN och betrodda klientenheter har införts.
- Inventering av bolagets personuppgiftsbiträdesavtal har genomförts med anledning av Schrems II-domen.

Behov, planer framåt, Plan 2021

- Arbetet med att kartlägga och åtgärda eventuella tredjelandsöverföringar fortsätter under 2021.

Bedömd risknivå för Informationssäkerhet

Bolagets arbete bedöms ligga på en acceptabel säkerhetsnivå.

4 Incident- och krisberedskap, Civilt försvar

Kravbild, inledning

Göteborgs stads riktlinje för krisberedskap och krishantering syftar till att konkretisera säkerhetspolicyn avseende hantering av kriser inklusive extraordinära händelser. Riktlinjen redogör för hur staden organiserar sin ledning och samordning vid kris eller hot om kris såväl centralt som förvaltnings- och bolagsspecifikt. Riktlinjen är också gällande vid höjd beredskap. Riktlinjen tydliggör även ansvarsförhållanden som råder vid krishantering.

Med kris avses i riktlinjen ett tillstånd där en eller flera verksamheter i staden är utsatta för sådana påfrestningar att dessa inte kan bedrivas med normala resurser och organisation. Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala och innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser.

Målet med svensk krisberedskap är att skydda människors liv och hälsa, värna samhällets funktionalitet och att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

De tre grundprinciperna för samhällets krisberedskap är:

- Ansvarsprincipen

Innebär att den som har ansvaret för en verksamhet under normala förhållanden även har det vid en krissituation. Ansvarsprincipen innebär även att man har ett ansvar för samverkan med andra aktörer. Den utökade ansvarsprincipen innebär att aktörer ska stödja och samverka med varandra.

- Närhetsprincipen

Innebär att en kris så långt det är möjligt ska hanteras där den inträffat och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

- Likhetsprincipen

Innebär att organisation som hanterar händelsen så långt det är möjligt ska efterlikna ordinarie organisation.

Staden utgår från ansvars-, närhets- och likhetsprincipen i hela sitt krisberedskapsarbete, såväl i planerings- och förberedelsearbetet, som i hanteringen av en händelse. Detta innebär att ansvaret inte förflyttas vid en kris utan respektive förvaltning eller bolag ansvarar för hanteringen, så långt det är möjligt. Förvaltningar och bolag ska således ha en krisledningsplan med utgångspunkt i sin lokala risk- och sårbarhetsanalys som beskriver hanteringen av kriser inklusive extraordinära händelser. Planerna ska vara verksamhetsanpassade.

Samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner ska enligt samhällets regelverk göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). En risk- och sårbarhetsanalys är ett första steg i en kedja för att reducera risker, minska sårbarheter och förbättra vår förmåga att förebygga, motstå och hantera kriser, extraordinära händelser och höjd beredskap. Arbetet ska leda fram till en ökad krisberedskap mot alla former av oönskade händelser.

I Göteborgs stad föreligger, utöver riktlinjen, krav på att alla verksamheter ska ha tillgång till RAKEL och WIS som verktyg i krishanteringen.

RAKEL är en förkortning av "Radiokommunikation för Effektiv Ledning". Rakel är ett nationellt säkerhetsradionät. WIS är en portal för Sveriges krisberedskap som underlättar för aktörer att dela information före, under och efter samhällsstörningar.

Därtill har staden krav på att "Tjänsteperson i Beredskap" (TiB) ska finnas i förvaltningar och bolag. Inom Förvaltnings AB Framtiden finns en koncerngemensam funktion för "Tjänsteperson i Beredskap" (TiB). Samtliga bolag är nåbara 24/7/365.

Civilt Försvar

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR) har slutit en överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar som tydliggör vad kommunerna ska göra inom området. Efter beslut i kommunstyrelsen har stadsledningskontoret inlett projektet Civilt försvar.

Målet är att Sveriges kommuner ska komma igång med de förberedelser som krävs för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet även vid krigsfara och krig. Med samhällsviktig verksamhet avses kommunal service som i första hand värnar liv och hälsa samt samhällets funktionalitet. Även miljö och ekonomiska värden ska skyddas.

Prioriterade uppgifter för kommunerna under 2018–2020 är:

- Kompetenshöjning gällande totalförsvar
- Stärka säkerhetsskyddet
- Påbörja planering för krigsorganisation och krigsplacering

I projekt Civilt försvar stärks gemensamt stadens förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet i både kris och krig. Projektet har initialt arbetat med att tydliggöra de legala förutsättningarna för vilka uppgifter och ansvar som åvilar förvaltningar och bolag vid höjd beredskap. Utifrån stadsledningskontorets nuvarande bedömning kommer samtliga verksamheter, med lagstyrd verksamhet, att behöva fortsätta bedriva sin verksamhet och säkerställa att denna fungerar även under höjd beredskap.

Projektet civilt försvar avslutas under våren 2021 men utgör endast starten på ett långsiktigt arbete som behöver pågå under många år inom Göteborgs stad. Arbetet med att åter bygga upp det civila försvaret behöver integreras med stadens arbete med krisberedskap.

Åtgärder under 2020

Året 2020 kommer för alltid vara förknippat med coronapandemin. Inom Framtiden-koncernen beslutades det tidigt under vår/vintern att strategiska frågor kopplade pandemin skulle hanteras koncerngemensamt för att säkerställa ett gemensamt förhållningssätt.

Vi har arbetat med att minimera smittspridningen genom att:

- minimera personliga möten
- göra nödvändiga prioriteringar, bemanningsplanering, nyckelfunktioner, riskanalys och åtgärdsförslag, prioriteringslistor

- med koncerngemensam organisation hantera krisen säkra koncerngemensam styrning under höjd beredskap och skapa snabbare beslutsvägar
- aktivt kommunicera för att minimera ryktesspridning och oro både hos hyresgäster och medarbetare
- analysera händelseutvecklingen via media från FHM, MSB, Socialstyrelsen, regeringen samt stadens krisledning
- i Bolagsledning, Säkerhetsrådet, HR-rådet och koncernledningen ha behovsanpassade lägesmöten. Mer frekvent i början av pandemin samt under andra vågen. Lägesrapport lämnas veckovis till staden via WIS.

WIS har under varit i aktiv drift under pandemin. Planerade övningar har därför inte genomförts. Kunskaperna om systemet anses tillräckliga.

Tillsammans med staden genomfördes en workshop avseende civilt försvar. Fortsättning följer under 2021.

Behov, planer framåt, Plan 2021

Koncernens säkerhetsråd kommer gemensamt att arbeta vidare med området "Civilt försvar". Olika former av analyser och åtgärdsplaner kommer att arbetas fram.

Det finns i nuläget inget behov av lokalt regelverk inom Framtiden.

Behov av åtgärder är enligt följande;

Utveckla krisberedskapsplanen till en kontinuitetsplan. Mycket av arbetet kring pandemin kan då tas tillvara mer långsiktigt.

- Då kraven inom området Civilt försvar är relativt nya behöver kunskapen förstärkas för att möta målet i den nationella kravbilden.
- Utred utbildningsbehovet avseende krisberedskap. Gäller både egen personal och hyresgäster.

Inom Framtiden-koncernen finns idag inga koncerngemensamma anvisningar avseende krisberedskap. Vidare saknas en koncernövergripande krisplan att arbeta utefter vid inträffade händelser som berör mer än ett bolag inom koncernen.

Bedömd risknivå för Incident och Krisberedskap, Civilt försvar

Vi bedömer att bolaget har en acceptabel säkerhetsnivå inom Incidenthantering och Krisberedskap.

Då kraven inom området Civilt försvar är relativt nya har vi för lite kunskap för att idag kunna göra en bedömd säkerhetsnivå.

